

Událost a její subjekt

Subjekt není nic bodového, nýbrž je to událost v čase: každá událost je vnitřně integrovaná, ale když ta integrita se prohloubí, když upevní svou sjednocující schopnost a navíc se od ‚pouhého‘ průběhu události jakoby emancipuje, takže se stává subjektem té události (na rozdíl od dosavadní situace, kdy subjekt byl událostí samou, kdy událost byla celá subjektem), dochází k pozoruhodným, dlouho však přehlíženým vztahům mezi obojím (tj. mezi subjektem události a mezi událostí subjektu), kterým musíme věnovat náležitou pozornost.

Nejpozoruhodnější problematika se však otvírá ve chvíli, kdy začneme uvažovat o časové povaze těchto vztahů. Už problém integrity tzv. pravé události (tj. pravého, leč dějícího se celku) nás k této problematice vede, neboť dosavadní způsob, jak jsme se dívali na událost, spočíval v jejím rozparcelování na jednotlivé momenty, jakési kratičké fáze (lišící se ovšem od bezčasového bodu), které se řadily v přesném pořadí do série (tento způsob není neefektivní, dokonce dovoluje po mnoha stránkách dosahovat mimořádné přesnosti v popisu, a dosud se toho využívá např. ve vypočítávání drah meziplanetárních raket), přičemž se zcela pomíjelo, že událost sama se děje jinak, tj. nikoli po jednotlivých fázích, nýbrž celá najednou. Znamená to, že v každé fázi proměny, jíž událost právě prochází, je nějak přítomna každá jiná fáze ze všech ostatních, které mohou být sledovány a popisovány. Konkrétně to znamená, že třeba konec události nastává zčásti už při jejím začátku, a naopak i ke konci událost stále ještě zčásti začíná. Přitom je jisté zřejmé, že pro toho, kdo uvažuje jen předmětnou stránku proměňující se události, jsou tyto výroky nejen neprůhledné, ale přímo nesmyslné. Integroující funkce subjektu je neodlučně spjata s touto povahou událostního dění, takže právě tím se objasňuje, jak subjekt může být jaksi „pří-tom-en“ celé své události, jejímž je subjektem, i když jak sama událost, tak i její subjekt jsou rozpjaty v čase.

(Praha, 030423-1.)